

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 april 1992 betreffende de verdeling van de betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage, wat betreft de toevoeging van de pedagogische begeleidingsdiensten en de reactivering van de reffectatiecommissie van de scholengroep en de Vlaamse reffectatiecommissie voor het basisonderwijs, secundair onderwijs en volwassenenonderwijs
 - Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van besluit wijzigt het besluit van de Vlaamse regering van 29 april 1992 betreffende de verdeling van de betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage.

Vanaf 1 september 2020 wordt de Vlaamse reffectatiecommissie weer gereactiveerd voor de scholen die behoren tot een scholengemeenschap in het basis- en secundair onderwijs en voor de centra voor volwassenenonderwijs. Dit betekent dat de Vlaamse reffectatiecommissie en in het gemeenschapsonderwijs ook de reffectatiecommissie van de scholengroep weer ten volle reffectaties en wedertewerkstellingen zullen kunnen toewijzen in deze onderwijsniveaus. Het besluit wordt ook van toepassing op de pedagogische begeleidingsdiensten en zorgt er voor dat de terbeschikkinggestelde personeelsleden van deze diensten o.m. kunnen worden wedertewerkgesteld in vacatures van het onderwijzend personeel.

Deze maatregelen zorgen in tijden van een groeiend lerarentekort voor extra mogelijkheden om de vacatures in de diverse onderwijsniveaus, en vooral die in het onderwijzend personeel, maximaal in te vullen.

Het voorontwerp van besluit werd op 31 maart, 7 april en 28 april met de sociale partners onderhandeld in een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Die onderhandelingen werden afgesloten met een gedeeltelijk akkoord en hebben tot een beperkt aantal wijzigingen geleid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Transversale, horizontale en overkoepelde strategische doelstellingen en beleidsveld kleuter- en leerplichtonderwijs

Beleidsmatige doelstelling: Overkoepelende strategische doelstelling 2, OD 2.1. Het lerarentekort aanpakken door de aantrekkelijkheid en status van het lerarenberoep te verhogen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Dit ontwerp van besluit werd een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 27 maart 2020 met het oog op de onderhandelingen (VR 2020 2703 DOC.0270/1 en DOC.0270/2).

De onderhandelingen vonden plaats op 31 maart, 7 april en 28 april 2020.

Deze onderhandelingen werden afgesloten met een gedeeltelijk akkoord als resultaat, waarbij ACOD en COC akkoord gaan, OKO en VSOA gedeeltelijk akkoord gaan en de andere sociale partners (COV, GO!, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, OVSG en POV) niet akkoord gaan.

Het protocol van die onderhandelingen met het nummer 148 van 4 mei 2020 vindt u als bijlage.

De onderhandelingen hebben geleid tot een beperkt aantal aanpassingen in het voorontwerp van besluit. Het gaat om volgende wijzigingen:

- De leeftijd vanaf wanneer de dienstanciënniteit wordt berekend voor de toepassing van het besluit van 29 april 1992 wordt voor de leden van de pedagogische begeleidingsdienst van 25 naar 24 jaar gebracht (artikel 6);
- In artikel 13 wordt een verduidelijking aangebracht t.a.v. de opdracht waarvoor er van rechtswege afstand van wachtgeld geldt ;
- In principe blijft een reffectatie of wedertewerkstelling over de schooljaren heen lopen, tenzij er – zoals opgenomen in het besluit van 29 april 1992 - een gegronde reden is om die bestendigheid te doorbreken. We nemen in voorliggend besluit op dat dit principe van bestendigheid gedurende het eerste schooljaar niet geldt als een inrichtende macht op of na 1 september 2020 vrijwillig een ter beschikking gesteld personeelslid van een andere inrichtende macht opneemt via een reffectatie of wedertewerkstelling. Als de inrichtende macht het daaropvolgende schooljaar beslist om die reffectatie of wedertewerkstelling aan te houden, geldt vanaf dan de bestendigheid (artikel 20);
- De bepalingen betreffende de inrichtende machten en de personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdiensten treden pas in werking op 1 juni 2021 (artikel 28).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan een maatregel die is opgenomen in de beleidsnota Onderwijs 2019-2024 en aan budgettaire maatregelen uit de meerjarenraming 2020-2024.

De beleidsnota stelt bij de overkoepelende strategische doelstelling SD 2 bij de operationele doelstelling OD 2.1. Het lerarentekort aanpakken door de aantrekkelijkheid en status van het lerarenberoep te verhogen dat de Vlaamse reïfectatiecommissie zal gereactiveerd worden als een van de maatregelen om het lerarentekort verder weg te werken en er voor te zorgen dat leraren maximaal in de klas staan.

Ook in de meerjarenraming is onder punt 4.4. Punctuele maatregelen de heractivering van de Vlaamse reïfectatiecommissie opgenomen.

Datzelfde punt 4.4. bevat ook een budgettaire ingreep t.a.v. de pedagogische begeleidingsdiensten vanaf 2020. Deze budgettaire ingreep kan er toe leiden dat vastbenoemde personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdiensten ter beschikking moeten worden gesteld wegens ontstentenis van betrekking en bijgevolg moeten worden gereïfecteerd of wedertewerkgesteld.

Voorliggend voorontwerp van besluit biedt een antwoord op voormelde maatregelen.

In eerste instantie zorgt dit voorontwerp er voor dat de scholengemeenschappen in het basisonderwijs en secundair onderwijs en de centra voor volwassenenonderwijs vanaf 1 september 2020 weer ten volle vatbaar worden voor alle verplichtingen t.a.v. reïfectatie en wedertewerkstelling die vervat zijn in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 april 1992 betreffende de verdeling van de betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reïfectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage.

Dit houdt in dat de werking van de reïfectatiecommissie van de scholengroep in het gemeenschapsonderwijs en van de Vlaamse reïfectatiecommissie t.a.v. de scholengemeenschappen en de centra voor volwassenenonderwijs weer wordt geactiveerd. Hierdoor zullen meer vacatures en personeelsleden vatbaar worden voor reïfectatie en wedertewerkstellingen. Dit zal in zekere mate bijdragen aan het terugdringen van het lerarentekort.

Aan de reïctivering van de werking van de Vlaamse reïfectatiecommissie in alle onderwijsniveaus verbinden we ook een verruiming van de toepassingsmogelijkheden van het professionaliseringstraject, dat momenteel enkel geldt in het volwassenenonderwijs. Deze verruiming houdt in dat een inrichtende macht in elk onderwijsniveau aan een terbeschikkinggesteld personeelslid dat bij haar wordt toegewezen, een professionaliseringstraject kan aanbieden. Dit traject is geen verplichting, maar kan enkel toegewezen worden als ook het personeelslid zich uitdrukkelijk akkoord verklaart.

Dit traject geeft een personeelslid de kans om zich te heroriënteren naar een ander vak, een andere specialiteit, opleiding of module of zelfs naar een ander ambt. Op deze wijze zal dit personeelslid zijn kansen op tewerkstelling in een organieke betrekking kunnen verhogen. Ook voor de betrokken inrichtende macht vormt dit een opportuniteit om een vacature in te vullen door een personeelslid dat daarvoor de vereiste competenties en dus de nodige kwaliteiten heeft verworven.

Een heroriëntering van een personeelslid naar een ander vak of naar een ander ambt zal ook een positieve impact hebben op het lerarentekort. Daarnaast kan deze maatregel er voor zorgen dat de kwaliteit van het lesgeven verhoogt, doordat het betrokken personeelslid via dit traject zijn competenties voor een specifiek vak of ambt kan bijspijkeren of verhogen.

Een tweede maatregel die kan helpen om het lerarentekort te milderen, bestaat in een verruiming van de principes van wedertewerkstelling.

Een wedertewerkstelling houdt in dat een terbeschikkinggesteld personeelslid te werk wordt gesteld in een ander ambt dan datgene waarin hij is vast benoemd. Daarbij geldt de voorwaarde dat dit personeelslid voor dat ander ambt een vereist bekwaamheidsbewijs heeft.

Momenteel is de wedertewerkstelling op het niveau van de inrichtende macht en in de scholengemeenschappen in het basis- en secundair onderwijs beperkt tot een ambt binnen dezelfde personeelscategorie. Deze beperking werd ingevoerd om vooral te verhinderen dat terbeschikkinggestelde personeelsleden uit het onderwijzend personeel een wedertewerkstelling zouden krijgen in andere personeelscategorieën en dan hoofdzakelijk in ambten van het ondersteunend personeel. Maar deze beperking leidt er anderzijds dan weer toe dat er ook vanuit

andere personeelscategorieën geen personeelsleden in ambten van het onderwijzend personeel kunnen worden wedertewerkgesteld; zelfs niet als ze een vereist bekwaamheidsbewijs hebben voor dat ambt.

Daarom stellen we hier voor om deze beperking op te heffen richting de wervingsambten van het onderwijzend personeel. Zo blijft de initiële bedoeling behouden – terbeschikkinggestelde leerkrachten hoeven geen vacatures op een schoolsecretariaat in te vullen – maar verhogen we wel de mogelijkheden om terbeschikkinggestelde personeelsleden met een vereist bekwaamheidsbewijs uit andere personeelscategorieën in ambten van het onderwijzend personeel toe te wijzen. Zo zal een inrichtende macht of scholengemeenschap terbeschikkinggestelde personeelsleden uit het ondersteunend personeel of uit paramedische ambten – ambten waarvan we weten dat er toch heel wat personeelsleden over het vereiste bekwaamheidsbewijs voor leraar of (kleuter)onderwijzer beschikken – in vacatures van onderwijzend personeel kunnen inzetten.

Tenslotte zorgt dit voorontwerp er voor dat de pedagogische begeleidingsdiensten ook onder het toepassingsgebied van het besluit van 29 april 1992 komen. Hierdoor zullen terbeschikkinggestelde personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdienst kunnen worden gereffecteerd of wedertewerkgesteld binnen de pedagogische begeleidingsdienst, maar vooral ook daarbuiten. Zo zullen deze personeelsleden hun expertise en competenties tijdens hun periode van terbeschikking stelling ten dienste kunnen stellen van de scholen en zo dicht bij of op de klasvloer ingezet kunnen worden.

Naar aanleiding van de onderhandelingen zijn in de artikelen 6 en 13 een beperkt aantal inhoudelijke aanpassingen aangebracht en is een nieuw artikel toegevoegd aan het voorliggend voorontwerp van besluit (artikel 20). In de artikelen 16 en 26 zijn technische aanpassingen aangebracht.

De meerderheid van de sociale partners formuleert in het protocol van de onderhandelingen bedenkingen of bezwaren met betrekking tot de artikelen over de pedagogische begeleidingsdiensten. Daarom stel ik voor om deze artikelen pas een jaar later te laten ingaan (artikel 29). Vermits we de besparing op de middelen van de pedagogische begeleidingsdiensten – zoals voorzien in de meerjarenraming voor de begroting - met een jaar verdagen, moeten deze artikelen inderdaad nog niet onmiddellijk bij de start van volgend schooljaar ingaan. Dit uitstel met een jaar geeft ons ook de kans om in dialoog te gaan met de sociale partners om de toekomstige kerntaken van de pedagogische begeleidingsdiensten af te bakenen. Als die kerntaken duidelijk en helder zijn, kunnen we de bezorgdheden bespreken die de sociale partners in het protocol aangeven en nagaan of dit dan nog overeenkomt met de hier opgenomen artikelen. Als het dan nodig blijkt, voeren we vervolgens met het oog op de start het schooljaar 2021-2022 aanpassingen door in de bepalingen die nu al opgenomen worden in het voorliggende voorontwerp van besluit en leg ik die via een nieuw besluit voor aan de regering.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Voor de toelichting van de artikelen van voorliggend voorontwerp van besluit verwijs ik naar de nota die is voorgelegd bij de eerste principiële goedkeuring van dit voorontwerp van besluit op 27 maart 2020 (VR 2020 2703 DOC.0270/1).

In de artikelen 6, 13, 16, 20, 26 en 29 zijn aanpassingen aangebracht en artikel 20 bevat nieuwe bepalingen.

Artikel 6

De minimumleeftijd vanaf wanneer de dienstanciënniteit in aanmerking wordt genomen voor toepassing van de diverse maatregelen in het besluit van 29 april wordt voor personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdienst op 24 jaar geplaatst i.p.v. de initiële 25 jaar. De leeftijd van 25 jaar ging er van uit dat de overgrote meerderheid van de personeelsleden van de pedagogische

begeleidingsdienst een masterdiploma bezit. Er zijn in de pedagogische begeleidingsdienst echter ook personeelsleden met een bachelorsdiploma aan het werk. Daarom passen de leeftijd aan naar 24 jaar net als dit het geval is in bv. het secundair onderwijs en volwassenenonderwijs voor het bestuurs- en onderwijzend personeel waar eveneens zowel bachelors als masters aan het werk zijn.

Artikel 13

De aanpassing in dit artikel verduidelijkt dat de afstand van wachtgeld(toelage) die van rechtswege toegepast wordt als een terbeschikkinggestelde lector uit het volwassenenonderwijs tijdelijk een opdracht opneemt in een hogeschool, niet enkel geldt voor het volume van die opdracht maar ook voor de duur van die opdracht. Als die opdracht in de hogeschool geen volledig schooljaar duurt, wordt hierdoor vermeden dat het personeelslid dan gedurende de resterende periode van het schooljaar geen wachtgeld(toelage) zou krijgen (vermits hij dan ook geen tewerkstelling meer heeft in de hogeschool en daar dus ook geen salaris meer voor ontvangt).

Artikel 16

In dit artikel is een technische aanpassing toegevoegd, nl. het feit dat als een inrichtende macht een reffectatie of wedertewerkstelling moet toewijzen in een van haar instellingen dat dit dan voor wervingsambten (leerkrachten, administratieve medewerkers, ...) gebeurt op basis van de rangorde volgens dienstanciënniteit.

Hiermee wordt het artikel 38 van het besluit van het besluit van 29 april 1992 volledig in overeenstemming gebracht met de principes die ook in de andere onderwijsniveaus worden gehanteerd voor de wervingsambten en wordt een lapsus gecorrigeerd die bij de wijzigingen aan dit artikel werden aangebracht in 2018.

Artikel 20

Dit artikel bevat een nieuwe bepaling.

Artikel 41, §1 van het besluit van 29 april 1992 stelt momenteel dat elke reffectatie of wedertewerkstelling over de schooljaren heen loopt, tenzij er – zoals opgenomen in het besluit - een gegronde reden is om die bestendigheid te doorbreken.

Via artikel 20 wijzigen we dit principe van bestendigheid, zodat dit gedurende het eerste schooljaar niet geldt als een inrichtende macht vrijwillig een ter beschikking gesteld personeelslid van een andere inrichtende macht opneemt via een reffectatie of wedertewerkstelling. Als de inrichtende macht beslist om het daaropvolgende schooljaar die reffectatie of wedertewerkstelling te behouden, dan wordt die bestendig en blijft ze vanaf dan over de schooljaren heen lopen.

Op deze wijze willen we het gebruik van een vrijwillige reffectatie of wedertewerkstelling stimuleren. Deze wijziging moet immers toelaten dat de inrichtende macht die nu twijfels heeft over de toewijzing van een vrijwillige reffectatie of wedertewerkstelling - omdat ze dan verplicht is om het betrokken personeelslid onmiddellijk over de schooljaren heen in de betrekking aangesteld te houden – toch de stap zet om die reffectatie of wedertewerkstelling toe te wijzen. Zijn die twijfels nog steeds aanwezig op het einde van het schooljaar dan is de inrichtende macht niet verplicht de reffectatie of wedertewerkstelling te bestendigen. Is de inrichtende macht overtuigd van de waarde van de vrijwillige reffectatie of wedertewerkstelling dan kan ze die het volgende schooljaar opnieuw toewijzen aan het personeelslid. Zo geeft ze aan dat ze beslist tot bestendigheid, waardoor de reffectatie of wedertewerkstelling automatisch over de schooljaren heen blijft lopen.

Dit principe geldt voor een nieuwe vrijwillige reffectatie of wedertewerkstelling die voor het eerst op of na 1 september 2020 wordt toegewezen.

Voor de vrijwillige reffectatie of wedertewerkstelling die reeds in het verleden werd toegewezen, blijft de bestaande bestendigheid onverminderd van kracht.

Artikel 26

In artikel 26 is een technische aanpassing aangebracht waardoor verduidelijkt wordt dat als een personeelslid het professionaliseringstraject succesvol volbracht heeft, dat hij of zij dan inzetbaar is volgens de afspraken die personeelslid en inrichtende macht gemaakt hebben m.b.t. dit traject.

Artikel 29

De bepalingen betreffende de inrichtende machten en de personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdiensten treden pas in werking op 1 juni 2021.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft een financiële weerslag.

In de meerjarenraming is onder punt 4.4 Punctuele maatregelen opgenomen dat het heractiveren van de Vlaamse reffectatiecommissie vanaf de begrotingsopmaak 2020 op jaarbasis 12,761 miljoen euro moet opbrengen.

In afwachting van de concrete uitwerking en verdeling over alle betrokken onderwijsniveaus is de geraamde opbrengst in de begrotingsopmaak 2020 voorlopig volledig bij het secundair onderwijs ingeschreven (onder FC0-1FDD2DD-WT – lonen secundair onderwijs).

Deze opbrengst vloeit voort uit de invulling van meer organieke betrekkingen door terbeschikkinggestelde personeelsleden via een reffectatie of wedertewerkstelling. Een vastbenoemd personeelslid dat ter beschikking wordt gesteld wegens ontstentenis van betrekking heeft recht op een wachtgeld dat gelijk is aan zijn laatste salaris. Als dat personeelslid in een niet-organieke betrekking wordt aangesteld behoudt het dit recht op wachtgeld. Daarnaast worden in vacatures in de scholengemeenschappen in het basis- en secundair onderwijs en in centra voor volwassenenonderwijs tijdelijke personeelsleden aangesteld. Enerzijds terbeschikkinggestelde personeelsleden in een niet-organieke betrekking tewerkstellen en anderzijds in vacatures tijdelijke personeelsleden aangesteld laten, betekent een bijkomende budgettaire kost voor de overheid. Als meer terbeschikkinggestelde personeelsleden in organieke vacatures kunnen worden gereffecteerd of wedertewerkgesteld door de reffectatiecommissie van de scholengroep en door de Vlaamse reffectatiecommissie, vervalt de loonkost van de tijdelijke personeelsleden die anders in die vacatures aangesteld blijven.

Dat heeft dan ook een positief budgettair effect op voor de overheid.

De opschorting heeft er toe geleid dat er ongeveer 286,75 VTE ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking zijn die niet in een organieke betrekking kunnen worden toegewezen en daardoor terecht komen in een niet-organieke betrekking in een scholengemeenschap in het basis- of secundair onderwijs of in een niet-organieke betrekking in een ander onderwijsniveau. Bij een maximale tewerkstelling van de terbeschikkinggestelde personeelsleden zou dit op jaarbasis 12,761 miljoen euro opbrengen, zoals opgenomen in de meerjaren raming 2020-2024.

Deze raming steunt op gegevens van het schooljaar 2017-2018 (jaarverslag van de Vlaamse reffectatiecommissie 2017-2018) en gaat enkel uit van het aantal terbeschikkinggestelde personeelsleden in scholengemeenschappen van het basis- en secundair onderwijs die in een niet-organieke betrekking werden tewerkgesteld. Er zijn echter ook nog terbeschikkinggestelde personeelsleden buiten deze scholengemeenschappen tewerkgesteld in een niet-organieke betrekking.

Als de reffectatiecommissie van de scholengroep en de Vlaamse reffectatie vanaf 1 september 2020 weer hun volledige bevoegdheden kunnen uitoefenen in alle onderwijsniveaus komen ook deze personeelsleden potentieel in aanmerking voor een organieke reffectatie of wedertewerkstelling. In totaal gaat het dan om 337,77 VTE en een budgettaire impact van 16,567 miljoen euro.

Bij de berekening van deze budgettaire impact moeten echter een paar bedenkingen worden gemaakt.

De maatregel betreffende de reactivering van de Vlaamse reffectatiecommissie treedt pas in werking vanaf het schooljaar 2020-2021, dus vanaf 1 september 2020. Daarenboven gaan de toewijzingen die de Vlaamse reffectatiecommissie doet, pas ten vroegste in vanaf 1 november. Dit betekent dat er voor het begrotingsjaar 2020 een budgettair effect zal zijn gedurende ten hoogste twee maanden, nl van november tot en met december 2020. De opbrengst van de maatregel moet dan voor 2020 worden geraamd op 2/12 van de initiële opbrengst op jaarbasis. Ook dit is een maximale raming: sommige toewijzingen zullen effectief later dan 1 november ingaan.

Deze opbrengst gaat ook steeds uit van een maximale invulling van alle vacatures door terbeschikkinggestelde personeelsleden. In de praktijk zal dat echter niet altijd het geval zijn. De verplichting tot reffectatie en wedertewerkstelling voor een personeelslid is sowieso regionaal begrensd. Zo moet een terbeschikkinggesteld personeelslid geen reffectatie of wedertewerkstelling aanvaarden als deze zich meer dan 60 km van zijn woonplaats bevindt.

Er is ook geen 100% een op een verhouding tussen de vacatures en de terbeschikkinggestelde personeelsleden. Een reffectatie of wedertewerkstelling kan immers enkel worden toegewezen als het terbeschikkinggestelde personeelslid voor de vacature een vereist bekwaamheidsbewijs heeft. Uit de jaarverslagen van de Vlaamse reffectatiecommissie van de voorbije jaren blijkt ook dat van het totaal aantal VTE waarvoor deze reffectatiecommissie een toewijzing moet doen, de laatste jaren gemiddeld ongeveer voor 50% toewijzingen deed in organieke betrekkingen. De rest van de toewijzingen gebeurde steeds in niet-organieke betrekkingen.

Hierbij moet natuurlijk rekening worden gehouden met het feit dat de Vlaamse reffectatiecommissie omwille van de opschorting van haar werking in de scholengemeenschappen van het basis- en secundair onderwijs sinds het schooljaar 2015-2016 in die onderwijsniveaus quasi geen toewijzingen in organieke betrekkingen kon doen.

Tenslotte stellen we ook vast dat scholen – en dan vooral in het basis- en secundair onderwijs – steeds meer moeilijkheden vinden om hun vacatures daadwerkelijk in te vullen. Dit blijkt uit een monitoring van het Agentschap voor Onderwijsdiensten naar aanleiding van de opvolging van een recente maatregel die door cao XI in het basis- en secundair onderwijs werd ingevoerd vanaf 2018-2019. Vanaf het schooljaar 2018-2019 kan een school in het basis- en secundair onderwijs haar niet-ingevulde vervangingen omzetten in vervangingseenheden en deze opsparen om later in het schooljaar een tijdelijk personeelslid voor een langere periode of groter volume aan te stellen. Tijdens het schooljaar 2018-2019 spaarden de scholen in totaal 1.457 VTE aan niet-ingevulde vervangingen op en daarvan werden slechts 378 VTE (of ongeveer 25%) daadwerkelijk ingevuld. Het feit dat er dus op een schooljaar tijd nog ongeveer 1000 VTE aan vacatures in het basis- en secundair onderwijs niet werden ingevuld, laat veronderstellen dat niet elke reffectatie of wedertewerkstelling ook daadwerkelijk een tijdelijk personeelslid zal verdringen – vermits er soms gewoonweg geen tijdelijk personeelslid kon aangesteld worden. In dergelijk geval zal de reffectatie of wedertewerkstelling ook geen bijkomende positieve budgettaire impact realiseren.

We gaan er daarom van uit dat de effectieve toewijzingen door de Vlaamse reffectatiecommissie nooit tot de volledige 100% van het geraamde bedrag zullen leiden, maar dat dit alvast meer dan de 50% van de voorbije jaren zal zijn. Omwille van het feit dat de Vlaamse reffectatiecommissie door de voorliggende wijzigingen opnieuw ten volle in alle scholen van het basis- en secundair onderwijs zal kunnen toewijzen, schatten we dat 80% van het geraamde bedrag haalbaar moet zijn. Op jaarbasis komen we dan op een bedrag van 13,2 miljoen euro. Voor 2020 betekent dit dan een geraamde opbrengst van 2,2 miljoen euro. Het verschil met het geraamde bedrag op jaarbasis (10 miljoen euro) zal voor 2020 eenmalig worden gecompenseerd bij de budgetcontrole begroting 2020. We monitoren dit alvast via de jaarlijkse rapportering van de Vlaamse reffectatiecommissie.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 12 februari 2020, maar formuleerde een aantal kanttekeningen en stelt dat de budgettaire raming zwaar wordt overschat.

De Inspectie stelt dat voormelde 80% van het geraamde bedrag eerder tot 25% moet worden teruggebracht. Daarvoor verwijst de Inspectie naar het feit dat scholen in het schooljaar 2018-2019 slechts een kwart van hun niet-ingevulde vervangingen hebben aangewend. Deze vergelijking is echter niet correct. De mogelijkheid om niet-ingevulde vervangingen op te sparen en op een later ogenblik in het schooljaar aan te wenden, houdt in dat een school op dat ogenblik nog op zoek moet naar bijkomende tijdelijke leerkrachten. En het lage invullingspercentage van 25% wijst er op dat de school die tijdelijke leerkrachten dan niet vindt. De toewijzingen van de Vlaamse reffectatiecommissie staan echter los van deze aanstellingen. De opdracht van de Vlaamse reffectatiecommissie bestaat er immers uit om vastbenoemde personeelsleden die op 1 oktober nog ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking een toewijzing te geven in een geschikte betrekking. Die betrekking is een betrekking die op dat ogenblik voorlopig is ingenomen door een tijdelijk personeelslid. De heractivering van de werking Vlaamse reffectatiecommissie in het basis-, secundair en volwassenenonderwijs al er net voor zorgen dat er meer betrekkingen beschikbaar zullen zijn voor toewijzingen en dat er dus meer tijdelijke personeelsleden uit die betrekking worden verdrongen, wat leidt tot de budgettaire positieve impact. En zoals hierboven wordt beredeneerd, kan daarbij worden gesteld dat de toewijzingen van de Vlaamse reffectatiecommissie dus eerder hoger zullen zijn dan de voorbije jaren, dan lager zoals de Inspectie aanneemt.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 23 maart 2020.

De wijzigingen aangebracht naar aanleiding van de onderhandelingen hebben geen gevolgen voor de initiële financiële weerslag.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit zal, na principiële goedkeuring door de regering, voor advies voorgelegd worden aan de Raad van State, waarbij aan de Raad van State gevraagd wordt om dit advies mee te delen binnen een termijn van 60 dagen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 april 1992 betreffende de verdeling van de betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage, wat betreft de toevoeging van de pedagogische begeleidingsdiensten en de reactivering van de reffectatiecommissie van de scholengroep en de Vlaamse reffectatiecommissie voor het basisonderwijs, secundair onderwijs en volwassenenonderwijs;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
- 3° haar toestemming te verlenen om de inhoud van voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering mee te delen aan de betrokken instellingen en schoolbesturen met het oog op een correcte voorbereiding van het komende schooljaar 2020-2021.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS